

جمهوری اسلامی افغانستان

معلومات مختصر پیرامون دارالافتاء ج ,ا, افغانستان

جلالتمآب رئیس جمهوری اسلامی افغانستان به تأسی از حکم ماده یکصد و چهل و دوم قانون اساسی افغانستان به منظور اصدار فتاوی شرعی از مرجع واحد توسط علمای خبیر و متبحر کشور و جلوگیری از صدور فتاوی شاذ به وجاهت شریعت اسلامی زیان آور می باشد، به تاریخ ۱۳۹۷/۴/۱۵ فرمان تأسیس دارالافتاء جمهوری اسلامی افغانستان را صادر نمودند دارالافتاء جمهوری اسلامی افغانستان به عنوان یگانه مرجع اصدار فتاوی شرعی در سرتاسر کشور می باشد دارالافتاء از حیث تشکیل و بودجه کاملا مستقل بوده ، در اصدار فتاوی از استقلالیت تمام برخوردار می باشد ،

ضرورت ایجاد دارالافتاء :

افغانستان یک کشور اسلامی بوده ، اکثریت مطلق اتباع این کشور مسلمان و پابند معتقدات احکام شریعت اسلامی می باشد ،

در نظام های دولتداری معاصر ، تمام جوانب زندگی اتباع کشور بگونه تنظیم یافته که مردم با هیچ گونه مشکلی مواجه نگردند و حکومت ها در مقابل هر خواست و تقاضای آنان ، نهادها و ادارات مشخص را ایجاد نموده است ،

تقسیم نظام به قوه های مقننه ، اجرائیه و قضائیه ، داشتن وزارت های مختلف که در عرصه معین ارایه خدمات عامه مینمایند ، انحصار حل منازعات در قضا ، داشتن قوت های امنیتی و دفاعی وغیره از نیاز مندی های کشور های جهان به حساب می رود ،

یک خصوصیت که جهان اسلام وکشور های اسلامی نسبت به سایر کشورها و ملت ها دارند ، همانا داشتن یک مرجعیت واحد اسلامی می باشد که مسلمانان حین بروز مسائل دینی به آن مراجعه مراجعت نموده ، سوالات دینی خویش را مطرح نموده ، پاسخ های قناعت بخش را از این نهادها به دست می آورند ،

از این رو است که تمامی کشور های اسلامی یک نهاد را بنام دارالافتاء آن کشور تأسیس نموده اند که علمای بارز ، جید و سرشناس آن کشورها مسئولیت پیشبرد امور دارالافتاء های متذکره را به عهده داشته ، سهولت های فراوانی را در عرصه بیان احکام شریعت اسلامی ، ارایه پاسخ ها به استفسارات هموطنان و فتاوی شرعی را در مسائل دینی به حکومت و ملت ها تقدیم میدارند ،

جمهوری اسلامی افغانستان به مثابه یک کشور اسلامی اضافه تر از ۹۹ فیصد اتباع آن مسلمان و متدين بوده و در طول تاریخ اجتماعی و سیاسی این کشور و قوانین آن از معتقدات و احکام شریعت اسلامی الهام گرفته، نیاز به داشتن همچو نهاد (دارالافتاء) محسوب می گردید، که جلالتمآب رئیس جمهوری اسلامی افغانستان این نیاز مبرم را درک نموده وهیئت رادر ماه جدی سال ۱۳۹۸ به کشور مصر اعزام نمودند،

هیئت متذکر تفاہمنامه را با دارالافتاء جمهوری عربی مصر به امضاء رسانید که در اثر آن کشور مصر وعده هر نوع همکاری رادر رابطه تأسیس دارالافتاء جمهوری اسلامی افغانستان سپردند،

همان بود که جلالتمآب رئیس جمهوری اسلامی افغانستان، فرمان تأسیس دارالافتاء جمهوری اسلامی افغانستان را صادر نمودند که اجرآت تأسیس این نهاد بزرگ دینی آغاز گردیده و عنقریب به اراده خداوند متعال افتتاح خواهد شد،

تشکیل دارالافتاء:

در نظر است تا دارالافتاء جمهوری اسلامی افغانستان متشکل از مفتی اعظم، شورای عالی افتاء هیئت کبار علماء، بخش های افتاء و دارالانشاء باشد،

۱- مفتی اعظم:

- مفتی اعظم دارالافتاء برای بار نخست از جانب رئیس جمهوری اسلامی افغانستان تعیین می گردد؛
- در رأس دارالافتاء مفتی اعظم قرار داشته می باشد که در داخل و خارج کشور دارالافتاء نمایندگی می نماید؛

• مفتی اعظم رئیس دارالافتاء بوده، برای پنج سال با رعایت شرایط خاص به پیشنهاد هیئت کبار علماء و منظوری رئیس جمهوری تعیین می گردد،

۲- شورای عالی افتاء:

- شورای عالی افتاء عالیترین مرجع تصمیم گیرنده و اصدر فتاوی دارالافتاء می باشد؛
- شورای عالی افتاء متشکل از ۶ عضو و مفتی اعظم می باشد؛
- هریک از اعضاء شورای افتاء به استثنای رئیس هیئت کبار علماء یکی از بخش های پنج گانه دارالافتاء را ریاست می نماید؛

• جلسات شورای عالی بشکل هفته وارتحت ریاست مفتی اعظم دایر میگردد، در صورت عدم موجودیت مفتی اعظم، رئیس بخش ابحاث شرعی ریاست جلسه را به عهده میگیرد، در صورت غیابت هردو، مسن ترین عضو، ریاست جلسه را به عهده میگیرد، نصاب جلسات شورای عالی حضور ۵ تن از اعضاء می باشد، تصامیم جلسات به اکثریت اعضاء حاضر در جلسه میگیرد، در صورت تساوی آراء به طرف که مفتی اعظم در آن است، ترجیع داده میشود،

- اعضای شورای عالی افتا برای بار اول به قرار ذیل از طرف رئیس جمهور تعیین می گردند:
 - ا، دو عضو برای مدت ۵ سال؛
 - ب، دو عضو برای مدت ۴ سال؛
 - ج، یک عضو برای مدت ۳ سال؛
- رئیس هیئت کبار علماء برای یک دوره سه ساله عضویت شورای عالی افتاء را دارد،
- تعیینات بعدی برای مدت ۵ سال می باشد،

۳، بخش های دارالافتاء:

دارالافتاء داری پنج بخش ذیل می باشد، تشکیل و وظایف بخش ها توسط لوایح داخلی دارالافتاء مشخص می گردد:

- بخش ابحاث فقهی، شرعی، تالیف و ترجمه؛
- بخش فتاوی عبادات، امور خانواده و معاملات مدنی؛
- بخش فتاوی تیلیفونی، الکترونیکی و حضوری؛
- بخش فتاوی اهل تشیع؛
- بخش فتاوی زکات، میراث و امور اقتصادی و تجاری،

۴، هیئت کبار علماء:

- هیئت کبار علماء حیثیت مجمع عمومی دارالافتاء را دارد، هیئت کبار علماء متشكل از علمای متخصص و بارز می باشد که توسط شورای عالی افتاء به اکثریت دو ثلث کل اعضاء که شامل مفتی اعظم نیز می باشند، تعیین می شوند،
- دوره کاری هیئت کبار علماء، سه سال بوده که در اخیر ماه سپتمبر سال سوم به پایان می رسد،

- اعضای هیئت کبار علماء برای دوره های بعدی انتخاب شده می توانند، رؤسای بخش های دارالافتاء شامل اعضای هیئت کبار علماء می باشند،

مقر دارالافتاء:

مقر دارالافتاء جمهوری اسلامی افغانستان شهر کابل بوده ، این نهاد ابتداء فعالیت های خویش را در مقر آغاز می نماید به مرور زمان شاخه های خویش را در شهر های بزرگ ایجاد می نماید ،

جاللتمآب رئیس جمهور اسلامی افغانستان به وزارت شهر سازی و اراضی هدایت فرموده اندکه زمین مناسب را برای مقر دارالافتاء تخصیص بدهد که به اعمارات عمیرات دارالافتاء که به شکل معیاری و رعایت دیزاین اسلامی ، آدرس دائمی را حاصل خواهد نمود ، واژه حیثیت مالی که مناسب شان این نهاد عالی می باشد ، برخوردار خواهد بود ،

ساحة کاری دارالافتاء:

تمامی امور مربوط به فتاوی و بیان احکام شریعت اسلامی مطابق مذهب امام ابو حنیفه (رح) ، و ابراز موقف شریعت اسلامی در قضایای معاصر در عرصه های مختلف اقتصادی ، مالی ، طبی اجتماعی وغیره که جدیدا در حیات مردم مواقع می گردیده از جمله فعالیت های دارالافتاء می باشد ،

همچنان اجرای بحث های فقهی و شرعی ، تأليف کتب دینی تحت عنوانین مستقل و متفاوت ترجمه کتب معتبر جهان اسلام یکی از مسؤولیت های دیگری این نهاد خواهد بود ،

استفتاء:

تمامی اتباع کشور ، رئیس جمهور ، شواری ملی ، ستراحت محکمه ، وزارت خانه ها و سایر ادارات دولتی و غیر دولتی و سکتور خصوصی استفسارات و مسایل مربوطه به شریعت اسلامی را به دارالافتاء جمهوری اسلامی افغانستان جهت صدور فتوی ارسال خواهند نمود ،

اتباع کشور از راه های عدیدی می توانند با دارالافتاء جمهوری اسلامی افغانستان در ارتباط گردد و موضوعات مورد نظر خویش را با علمای کرام در این نهاد شریک ساخته ، حکم شریعت اسلامی امام ابو حنیفه (رح) به دست آورند ،

دارالافتاء مذکور یک بخش خاصی را برای اهل تشیع کشور تخصیص خواهند داد که علمای جید مذهب جعفریه در آنجا حضور خواهند داشت و در مورد استفسارات هموطنان اهل تشیع احکام شریعت اسلامی را مطابق فقه جعفریه (اثنا عشریه) ارایه خواهد داشت،

سهولت‌های استفتاء:

برای سهولت بیشتر برای هموطنان عزیزکشور ، دارالافتاء جمهوری اسلامی افغانستان یک بخش فتاوی تیلفونی و الکترونیکی رانیز خواهد داشت که هموطنان گرامی می توانند ذریعه تماس رایگان سوالات خویش را با علمای کرام مطرح و احکام شریعت اسلامی درمورد بدست آورند ،

چنانچه ویب سایت دارالافتاء به سیستم مجهر خواهد بود که هموطنان می توانند سوالات و مسایل مورد نظر خویش را به گونه محرمانه با علمای کرام مطرح ساخته و با حصول کود نمبر مشخص می تواند بعد از ۴۸ ساعت کاربا استفاده از کود مذکور، جواب استفسارات خویش را طوری حاصل نمایند که شخصی دیگر به آن دسترسی پیدا کرده نتواند ،

انستیتوت مسلکی افتاء:

دارالافتاء جمهوری اسلامی افغانستان دارای یک انستیتوت می باشد که سهولت‌های متعدد را در عرصه آموزش اصدار فتاوی تالیف و ترجمه ، کتابخانه و تدویر سیمینارها به اعضای دارالافتاء جمهوری اسلامی افغانستان و شاخه‌های آن در ولایات عرضه خواهد کرد ،

دارالافتاء دارای یک کتابخانه مجهر با کتب متعدد جهان اسلام ترااث فقه‌های عظیم مذهب حنفی و سایر مذاهب را در بر خواهد داشت همچنان این کتابخانه مشتمل بر تالیفات معاصر علمای جهان اسلام نیز خواهد بود که در عرصه‌های مختلف فقی ، اخلاقی ، اجتماعی ، اقتصادی ، مالی و سایر بخش‌های شریعت اسلامی تالیفات و تحقیقات نموده اند ،

این کتابخانه مجلات ، فتوای کشورهای اسلامی و بخش سمعی و بصری رانیز احتوا خواهد نمود چنانچه قبل اشاره گردیده دارالافتاء جمهوری عربی مصر و عده سپرده است تا در ارتقاء ظرفیت دارالافتاء جمهوری اسلامی افغانستان همکاری همه جانبه نماید ،

لذا مجموعه از علمای کرام دارالافتاء جهت فرآگیری دوره های کوتاه مدت افتاء عازم کشور مصر خواهند شد و همچنان دارالافتاء کشور مصر تعداد از علماء را به کابل ارسال خواهند داشت تا به اعضای مسلکی دارالافتاء جمهوری اسلامی افغانستان دوره های کوتاه مدت افتاء دایر نمایند،

این دوره ها و سیمینارها منحصر به شهر کابل نبوده در آینده به سایر ولایات کشور گسترش خواهد یافت،

وظایف دارالافتاء:

- اصدار فتاوی شرعی درمورد استفسارات که از طرف اتباع کشور به دارالافتاء راجع می گردد؛
- ابراز نظر شرعی در مسائل که از طرف رئیس جمهور، سورای ملی، ستنه محکمه، ادارات حکومتی، نهاد های غیر دولتی و سکتور خصوصی جهت اصدار فتوی به دارالافتاء موافصلت می ورزد؛
- ارایه مشوره های شرعی درمورد معاملات مالی معاصر، کمک به افراد و موسسات در چگونگی تعیین زکات و توزیع میراث؛
- ارایه مشوره هادر امور متعلق به زندگی خانوادگی؛
- رؤیت هلال قمری از طریق کمیته های متخصص و اصدار اعلامیه های شرعی درمورد رؤیت هلال ماه های رمضان، شوال، ذوالحجہ وغیره؛
- آموزش و تربیه مفتیان و ارتقاء ظرفیت آنان و تاسیس انسٹیتوت ملی افتاء؛
- ارایه تحقیقات علمی، تالیف کتب شرعی و ترجمه کتب و فتاوی شرعی به زبان های رسمی و نشر آن؛
- چاپ و نشر کتب، فتاوی، مجلات و نشرات مربوط به فعالیت های دارالافتاء،
- سایر امور به تثبیت مفتی اعظم و یا شورای عالی افتاء؛

دارالافتاء و حقوق مدنی اتباع افغانستان:

تأسیس دارالافتاء، حقوق مدنی شهروندان را تامین می نماید، دارالافتاء به صدور فتاوی در روشنی احکام دین مقدس اسلام خواهد پرداخت برای همگان واضح است که دین مقدس اسلام توجه خاص به حقوق مدنی شهروندان داشته است دارالافتاء ممد خواهد بود که درمورد تامین حقوق مدنی شهروندان می تواند بدون استفتاء به صدور فتاوی بپردازد، در صورت که دارالافتاء تشخیص نقض و یا پایمال حقوق مدنی شهروندان نماید می تواند فتاوی را پیرامون تامین حقوق متذکره صادر نماید،

قابل یادآوریست که نقش مهم دارالافتاء اینست که پیرامون موضوعات ویدیده‌های معاصر، احکام اسلامی را بیان نماید

تأسیس دارالافتاء هیچ منافات با حقوق مدنی شهروندان ندارد زیرا که دارالافتاء متشکل از علما، متبحرو خبیرمی باشد که از اوضاع کشور معلومات همه جانبه داشته، متعهد به نظام و زندگی معاصر بوده و موضوعات را در چوکات شریعت اسلامی تحلیل وارایه می نماید،

رابطه دارالافتاء با علماء کرام:

علمای کرام در جامعه اسلامی و افغانی از نقش در خور توجه برخوردار می باشند، طوری که قبل از بیان گردید در تشکیل دارالافتاء هیئت کبار علماء منحیت یک مجمع عمومی ایفای وظیفه می نماید در هیئت کبار علماء تمامی علماء متبحرو متخصص که در علوم فقهی و شرعی از تخصصات خاص برخورد ارائه عضویت خواهند داشت این موضوع موجب آن می شود تا زیک سو تعداد از اشخاص مغرض که به دین اسلام آگاهی کامل ندارند و گاهی اوقات به فتاوی ناقض که به وجاهت شریعت اسلام صدمه را صادر می نماید، نتوانند به این عمل مبادرت ورند، نقش شورای علماء توسط دارالافتاء محدود نمی گردد بلکه در تشکیل دارالافتاء هیئت کبار وجود دارد که اعضای شورای علماء می توانند در آن عضویت داشته و تعدادی از آنان در پیست های مختلف مانند عضویت در اعضای شورای عالی افتاء و یا در دارالانشاء آن تقریباً بند،

رابطه دارالافتاء با محاکم:

فعالیت های دارالافتاء وظایف و صلاحیت های قوه قضائیه (ستره محکمه) را محدود نمی سازد، زیرا که تطبیق احکام صادره محاکم الزامی بوده اما عمل به فتاوی دارالافتاء بر عهده شخص است که فتواء را مطالبه می نماید، بدین مفهوم که در تطبیق فتاوی کدام الزام وجود نداشته و از سوی دیگر به اساس قانون دارالافتاء جمهوری اسلامی افغانستان که جدا تحت کار قرار دارد، وظایف و صلاحیت های دارالافتاء در آن مشخصاً بیان گردیده است، هیچ نوع تداخل وظیفوی میان دارالافتاء و قوه قضائیه افغانستان به میان نخواهد آمد، از سوی دیگر ستره محکمه جمهوری اسلامی افغانستان می تواند از دارالافتاء جمهوری اسلامی افغانستان در مورد قضایی مختلف مطالبه فتاوی نماید، این عمل در کار قضاء سرعت و باعث ایجاد رویه های قضایی در زمینه خواهد شد،

همچنان که دارالافتاء پاسخگوی استفتاء حکومت، شورای ملی و قوه قضائیه می باشد که این عمل تنها با استقلالیت و تداخل وظیفوی صدمه نمی رساند بلکه نشانگر همکاری دارالافتاء با قضاء می باشد،

سند تقنینی دارالافتاء جمهوری اسلامی افغانستان:

قانون دارالافتاء جمهوری اسلامی افغانستان معتبرترین سند تقنینی دارالافتاء میباشد که بالای مسوده آن در هماهنگی با علماء کرام، جامعه مدنی و زنان توسط نهاد مسؤول تطبیق فرمان تاسیس دارالافتاء کار جریان دارد که عنقریب بعد از توحید نظریات علماء کرام جامعه مدنی و زنان، به وزارت محترم عدیله شریک خواهد شد در عین حال کار روی مسودات طرز العمل ها و لوایح دارالافتاء جریان دارد ،

همچمنان بالای تسویید قانون دارالافتاء مقرر و طرز العمل ها در هماهنگی با علماء کرام، جامعه مدنی و زنان توسط نهاد مسؤول تطبیق فرمان تاسیس دارالافتاء کار جریان دارد که عنقریب بعد از توحید نظریات علماء کرام ، جامعه مدنی و زنان ، به وزارت محترم عدیله شریک خواهد شد ،

والسلام